



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Via Trium Dierum In Solitudinem Ad Sacrificandum  
Domino Exod. 8. Seu Triduana Ven. Cleri Solitudo Et  
Animi Collectio Deo Sacra Duce S. P. Ignatio Loyola,  
Societatis Jesu Fundatore**

**Zech, Michael**

**Ingolstadii ; Monachii ; Aug. Vindel., 1762**

Consideratio. De Obligationibus Clerici erga seipsum: vitandi scilicet.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60697)

Suam cognoscere miseriam, non item Deum, causa est desperationis. Testis est Judas. JESUS simul Deus est, & Salvator. Nec Deus erit, si illi auferas misericordiam: nec salvator, si non miseretur peccatoribus. Lege ex Thom. Kemp. lib. 3, cap. 52.

Sequuntur jam *Considerationes* seu *Examina* de obligationibus Sacerdotum *erga se ipsos*, ut salutem consequantur. Eas duobus verbis Deus complectitur: \* *Declina a malo, & fac bonum; fac bonum*, seu serva obligationes *erga Deum & proximum*: de quibus jam egimus. Ut *declines*, Timothee, *a malo*, seu peccato gravi, tria debes vitare 1. *Tepiditatem*. 2. *Peccata venialia*, saltem frequentiora & plene deliberata. 3. *Præcipuos Innocentiae Sacerdotalis scopulos*. Incipiamus de primo, seu

### *De Tepidate.*

Tres sunt Sacerdotum classes. Sunt *ferventes*: sunt *tepidi*: sunt *scelerati*. Ex qua classe es tu?

I. *An ferventium?* - - Omnis quidem Christianus, at magis Sacerdos obligatur ad Perfectionem Statui suo competentem. *Perfecti estote*, ait Christus, \*\* *sicut & Pater vester celestis perfectus est*. Nimirum

---

\* Psal. 36. \*\* Matth. 5.

mirum filius debet esse consimilis patri suo, imago exemplari ac idææ suæ, effectus suæ causæ, discipulus Magistro suo.

At *fervens* Sacerdos non est contentus *qualicumque* sua perfectione, sed perpendens illud S. Hieronymi: *Felix, qui quotidie proficit*, divinas sequitur inspirationes, & semper ad majorem ac majorem perfectionem tendit per assiduos, semperque intensiores actus mortificationis suarum passionum: item per actus Humilitatis, Orationis, Religionis, Charitatis erga Deum & proximum, zeli animarum, puræ Intentionis &c.

Esne ex felici hoc *ferventium* statu? --  
aut an es

II. In *Tepidorum* statu periculosissimo? --  
Aqua dicitur, & est *tepida*, quæ nec *frigus* habet, nec *calorem*, sed aliquid *ab utroque* participat. Non aliter anima dicitur, estque *tepida*, quæ nec *fervorem* habet adipiscendi debitam perfectionem: nec omnino *frigus* fatale, seu voluntatem labendi in peccata mortalia, aut in *âis* perseverandi.

Tales *tepidi* juxta S. Bernardum, aliosque Patres sunt, I. qui magis curant speciem & umbram virtutum, quam veras virtutes: aut vellent virtutem, sed  
L 4 absque

absque labore, qui latet in ejus exercitio: e. g. vellent humilitatem sine humiliatione, patientiam sine materia patienti, zelum animarum sine molestia & labore, devotionem sine animi collectione, victoriam passionum sine mortificatione, palmam sine pugna. Verbo, *vellent* virtutem, at non volunt; 2. *Tepidi* sunt, qui negligentes sunt in suis spiritualibus exercitiis & functionibus: orant sine attentione, Breviarium deperant inter voluntarias mentis & oculorum evagationes, accedunt Missam sine præparatione, peragunt sine devotione, recedunt ab illa sine gratiarum actione: opera sua faciunt ex mera consuetudine, aut respectu humano: solum fugiunt peccatum mortale; venialia, etiam deliberata, non curant, non horrent &c.

Utique unum, alterumve ex enumeratis *tepidorum* signis non hoc ipso *tepidum* faciunt, bene tamen *omnia* simul sumpta, aut *pleraque* conjuncta.

Periculosissimum vero *tepidorum* statum demonstrant *Primo*. Verba Dei ad tepidum: *Utinam frigidus esses, aut calidus! sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo, \* veluti cibum, quem nauseamus, aut pati non possumus, atque*  
adeo

---

\* Apoc. 3.

adeo cum magna stomachi indignatione  
reiicimus. NB. Quod autem semel evo-  
muimus, non amplius recipimus.

*Secundo. Cæcitas tepidorum, non agno-  
scentium evidens periculum in peccata  
gravia, & inde in perniciem æternam  
ruendi teste Deo: Qui spernit modica, pau-  
latim decidet: & teste S. Bern. Tepido-  
rum vita inferno appropinquat.\**

*Tertio. Induratio cordis tepidorum, quia  
apud ipsos media salutis ordinaria, utpo-  
te quibus assueti jam sunt, nihil amplius  
proficiunt, uti oratio, concio, spiritu-  
alis lectio, Missa, Confessio, imo ipsæ  
Meditationes de Veritatibus æternis, cum  
tamen hisce mediis etiam maximi pecca-  
tores possint, ac soleant converti, atque  
emendari, utpote agnoscentes ac fugi-  
entes suum damnationis periculum.*

III. In Classe *sceleratorum* sunt, qui  
actu existunt in statu peccati mortalis,  
per Pœnitentiam necdum rite expiati.  
De his dicere satis est: *Aut pœnitendum,  
aut ardendum. - - -*

Addo tamen, mi Timothee, & per  
salutem tuam obtestor te, ut, si forte  
prava consuetudine aut familiaritate olim  
peccasses longius, hoc triduo, aut pro-  
xime (nisi factum jam sit) generali qua-  
dam

L 5

dam

---

\* Eccl. 19.

dam confessione expies peccata illa; secus  
væ tibi in morte! amplius in Iudicio, ob  
infirmi-*tatem propositi*! - Sapi-*enti Pauca!*

Alterum jam, quod declinare debes,  
malum sunt peccata venialia, præsertim  
plene deliberata: sit ergo

## CONSIDERATIO

### *De Peccato veniali.*

**R**Ecte S. Ambrosius ait: *Non mediocris  
virtus Sacerdotalis est, cui cavendum  
non solum, ut gravibus vitiis sit affinis, sed  
ne minimis quidem.* Rationem dat Cassi-  
odorus, quia *Professio Clericorum vita ca-  
lestis.* \* Aliam adhuc, & intrinsecam  
rationem dat Conc. Trid. \*\* Clerici le-  
via etiam delicta, quæ in ipsis (ratione  
Status) maxima essent, effugiant. Imò  
peccata etiam venialia, seu levia non  
solum in Clericis ratione Status, sed &  
maxima sunt

1. In se ipsis. 2. In suis effectibus. 3. In  
suis pœnis.

#### §. I.

### *Peccatum veniale in se ipso spectatum*

Leve quid non est, nisi illis, qui  
parum cognitionis de Deo habent, pa-  
rum

---

\* Lib. 8. ep. 24. \*\* Sess. 22. c. 1. de Ref.

rum fidei supernaturalis, parum aut nihil amoris Dei. *Leve* ergo dicitur non absolute & *in se ipso*, sed respecti-  
ve tantum, & *comparatum* peccato *gravi*: fere ut plumbum est, & dicitur *leve* respectu Mercurii vel auri: ut or-  
bis dicitur *parvus* respectu Cæli, collis respectu montis.

Sic, & non aliter peccatum veni-  
ale dicitur, & est *leve ac parvum*  
comparatum peccato *gravi*: *in se ipso*  
autem est quid absolute *grave*. Ver-  
bo, leve est peccatum: at, si pecca-  
tum grave excipias, *malum* est omni-  
um sane *maximum*. Audi, quantum.

Si per unicum peccatum veniale  
posses simul & semel *ad unum* omnes  
convertere peccatores: omnes Hære-  
ticos, Turcas, & Gentiles ad veram  
fidem & ad Cælum perducere: Animas  
omnes ex Purgatorio, & damnatos  
omnes cum innumeris dæmonibus ex  
inferno liberare, & ad Deum infinite  
laudandum Cælo inferre, juxta com-  
munem SS. Patrum ac Theologorum  
sententiam non liceret vel unicum ve-  
niale peccatum committere, quia hoc  
unicum majore Deum injuria & velur  
tristitia afficeret, quam eum honorare  
possent, & delectare omnes omnium  
simul

simul hominum & Angelorum laudes in æternum dicendæ, sed aliunde infinitis ei titulis debitæ.

Et tu, pro dolor! tu, Timothee, non ob tuam, aut totius mundi salutem, sed ob rem nauci & flocci tot quotidie venialia committis peccata, irreverens in templo, garrulus sub precibus etiam Canonicis, mendax in verbis, impatiens in operibus, famæ alienæ detrahens, iræ & gulæ cedens &c.? - - - Et malum *leve* dicis, quod, ut audisti, æternitati pœnarum infernalium, ac æternæ innumerabilium animarum ruinæ præponderat? - Malum *leve* dicis?

O quam aliter sentiebant hominum Sanctissimi! SS. Anselmus, Edmundus, Catharina Senensis cum pluribus aliis malebant Cælo carere, quam peccare leviter. Idem hodie in Cælo mallent Sancti omnes, & Regina eorum. Imo ipse Deus, si per impossibile unicum posset v. g. mendaciolum proferre, eodem instanti desineret esse Deus: penitus annihilaretur. Et tu *leve* dicis?

Longe aliud dicit Christus æterna Veritas: \* *Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homi-*

---

\* Matth. 12.



homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Et Matth. 5. *Judex tradet te ministro, & in carcerem (heu! quam terribilem!) mitteris. Amen dico tibi: Non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.*

Neque id mirum; nam peccatum veniale est vera Dei offensa, quia est contra legem divinam illud prohibentem: est verum divinæ indignationis, odii, & iræ objectum, quia Deus ex sua natura & essentia non potest non odisse, quod sanctissimæ ejusdem voluntati opponitur: est quædam inobedientia & contemptus Dei: est injuria. Hoc satis, & plus, quam satis est.

Ergo *vel Christus, & Deus fallitur: \* vel mundus errat, pro re levi, imo pro nihilo habens peccatum veniale.*

§. II.

*Peccatum veniale in suis effectibus.*

Inter præcipuos, & fatales peccati venialis effectus est, quod juxta S. Thomam & Theologos non solum *indirecte, & per modum removentis prohibens, v. g. gratias Dei singulares, sed directe etiam homi-*

---

\* S. Bern.

hominem disponat ad peccatum mortale, in quantum animam toties ex proposito, cum plena deliberatione, sine remorsu venialiter peccantem inducit in consuetudinem Leges divinas violandi, omnem peccati horrorem exuendi, conscientiam laxandi, & in maxima sensum prouendi. \* *Qui spernit modica, paulatim decidet in graviora, in consuetudinem, in impenitentiam, in orcum decidet. Et Christus: \*\* Qui in modico iniquus est, & in majori iniquus est.*

Scilicet uti teste S. Hieron.: *Non cito ad majora progreditur, qui etiam parva formidat; ita teste S. Bernardo & experientia: A minimis incipiunt, qui in maxima prouunt.*

Judas initio leve quid de communibus eleemosynis decerptum, suis donabat consanguineis: paulo post 30. argenteis Deum vendidit. \*\*\*

Sed quid peregrinos adduco testes? Te ipsum appello, Timothee. Unde tu, si olim in gravia lapsus es peccata, eo malitiæ proruiisti? Nunquid quia oculos intra - & extra templum cum Davide in sexum alterum incaute coniecisti? quia linguam in jocos illiberales

---

\* Eccli. 10. \*\* Luc. 16. \*\*\* V, Hug. & S. Vict.

les liberius solvisti? quia eandem gulæ, aures spurciloquiis dedisti? quia orationes & officia tua negligenter obiisti? quia a minimis incepisti, in majora & maxima proruisisti, *Qui spernit modica, paulatim decidet.* En effectus venialium!

§. III.

*Peccatum veniale in suis pœnis consideratum.*

Profecto leve non potest dici, aut esse, quod justissimus Deus *gravissime* punit tam in hoc, quam altero orbe.

Heu me! toties inhorresco, quoties recordor, quod Deo dilectissimi Sacerdotes Moyses & Aaron ab ingressu terræ Promissionis, quam per difficillimum 40. annorum iter adeo suspirabant, exclusi fuerint ob *levem* diffidentiam, quod Nadab & Abiud, recens inaugurati Sacerdotes, quia unicam legis *cœremoniam* (Ignem sacrum) non adhibuerunt: Oza vero, iridem Neo - Sacerdos, quia labantem Arcam non satis reverenter *tetigit*, subita morte a Deo puniti fuerint.

An forte mitius venialia *Secularium* peccata punivit Deus? Imo 25. millia Bethsamitarum suam in aspicienda Arca *curiositatem* morte debebant luere: uti &

70. militum millia *vanam* Davidis populum suum numerantis *complacentiam*.

Quid? quod etiam in nova Lege, in Lege Gratiae, piissimus Abbas Moyfes ob *levem impatientiam*, alius e Monachis ob *avidioŕem aque haustum*, alius ob *voluntariam in Oratione distractionem* (ita puniente Deo) a *dæmone* fuerint *obsessi*.

O Timothee! quot mortes, quot dæmones tu & ego jam fuissetus meriti!

Verum enim vero parum, aut nihil sunt ista, si cogitemus, quantum Deus *in orbe altero* puniat vel *unicum* peccatum *veniale*. Fide certum est, quod non possimus unquam cum peccato veniali ad Visionem Dei beatificam in Cælum admitti: nam \* *Non intrabit in istud aliquid coinquinatum*: terribilis pœna! At *privativa* hæc pœna *damni* non sufficit divinæ Nemese: addit (in Purgatorio) *afflictivam sensus*: audi, quam atrocem.

Ajunt communiter Patres cum pluribus Theologis, *minimam* Purgatorii pœnam longe atrocioŕem esse, quam quidquid \*\* tot milliones SS. Martyrum *simul*, aut Christus per *totam* Passionem (in corpore) passi sunt, aut quidquid  
cru-

---

\* Apoc. 21. \*\* V. Keppler *Subsid. anim.*

crudelitatis possit Natura experiri, aut etiam fingere. Ajunt communiter cum S. Augustino, eodem prorsus igne (eodem *intensive* & quoad atrocitatem, licet non eodem *extensive* & quoad durationem) torqueri damnatum, & purgari electum.

Et quenam peccata venialia ita ple-ctuntur? & quamdiu?

R. *Levissima*, etiam in Sanctissimis Hominum: e. g. per 3. dies & noctes *inordinata affectio* in S. Udalrico Augustæ Vindelicorum Episcopo Nepotem suum, utut dignum, præ aliis dignioribus ad Episcopi dignitatem promovente: *longius* in S. Severino Colonien- sium Archiepiscopo justo citius *deprope- ratum* etiam graves ob causas *Breviarium*: *diu* in S. Anselmo *vana de Scientiis suis complacentia*: per 7. dies in piissimo Episcopo Durano *leves, non turpes joci & facetiæ*: *longius* in S. Vitaliana *vane & superbe quodam die Veneris crispatis crines*: per *is dies* in S. Romano *dilata- tantisper testamenti* cujusdam *executio*: per *æque longum tempus* in piissima S. Petri Damiani *Sorore muliebris curiositas in spectandis saltantium puellarum choris, & carminibus audiendis*.

Heu me! heu te, mi Timothee! *Si* *hec in viridi*, in hominibus sanctissimis,

M

in

176 *Confid. De Peccato veniali.*

in defectibus sane levissimis, *in arido,*  
in nobis, tot venialium &c. reis quid  
fiet? - -

Cogita jam, quam sedulo cavere de-  
beas *frequentiora* & plene *deliberata* pec-  
cata venialia, quia plane maximum quid  
sunt *in se, in effectibus, in pœnis.*

Denique ut peccatum grave, & peri-  
culum damnationis æternæ evites, Ti-  
mothee, vitare debes *tres præcipuos Inno-*  
*centiæ Sacerdotalis scopulos.* Deragam sin-  
gulos.

§. I.

*Primus scopulus est Gula & Ebri-*  
*etas.*

Quam pestifera malorum fere innu-  
merabilium radix sit *Gula & Ebrietas,* ex  
fructibus cognose. - Præcipui sunt

I. *Rerum spiritualium,* imo & *Sacramen-*  
*torum Pœnitentiæ ac Eucharistiæ nausea,*  
horror, & frequens neglectus earum  
quoque rerum, ad quas sub gravi pecca-  
to tenemur, uti sunt horæ *Canonicæ &c,*

II. *Sacramentorum plerumque irreverens,*  
non raro etiam in substantialibus *dubia,*  
& utinam non invalida *administratio,* for-  
te & sacrilega *Sigilli sacramentalis vi-*  
*olatio.*

III;

III. *Interitus opera Pastoralis*, totiusque fructus spiritualis, dum crapulis deditum Sacerdotem domi, forisque spernunt omnes, horrent in articulo mortis, fugiunt in sacro tribunali, rident in cathedra & cathechesi, adeo verum est illud Sancti Gregorii: *Cujus vita despicitur, restat, ut predicatio contemnatur.* \*

Imo, Timothee, mihi crede, contemnitur Sacerdos, si vel honestum frequentet hospitium inter Laicos. Hinc etiam *semel adiens*, casum reservatum incurrit in quibusdam Dicecesibus, ut in Bissuntina, Argentinensi &c.

IV. *Rixæ, contentiones, odia, blasphemia*, & plura non solum ebrii Sacerdotis, sed totius Ven. Cleri *dedecora*, quæ Apostolus deplorat: *Multi sunt (flens dico) quorum Deus venter est, & gloria in confusionem ipsorum: \*\**

V. *Lapsus* eheu! in peccata carnis gravissima, & scelera vix nominanda. *Vini largior usus infinitorum est causa malorum, \*\*\** recte ait Chrysostr. Testes appello omnes mundi ætates ac plagas, Noë nudat in ebrietate, quod sexcentis jam annis texerat. Loth (nihil enim sacrum est crapulæ) geminum cum filialibus suis

M 2

ince-

---

\* Hom. 12. in Evang. \*\* Ad Philipp. 3.

\*\*\* Hom. 10. in Genes.

incestum commisit ebrius, ipsa in Sodoma castissimus Loth. Scl. juxta vetus proverbium *uti Venus sine Baccho friget, ita ubi Bacchus regnat, ibi saltat Venus.* Ea de causa monet Apostolus: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria.* \* Neque minus vere, ac orthodoxe loquitur ethnico-Christianus Seneca: *Omne vitium ebrietas,*

VI. *Scandala urbis & orbis.* Hæretici præsertim ob frequentes Clericorum crapulas, fidem nostram spernunt, averfantur, cavillantur: simplices autem Catholici in illa turbantur, vacillant, dubitant, & non raro ab ea defecerunt. Et cur? *Non crediderunt Reges terræ, & universi habitatores orbis propter iniquitates Sacerdotum.* \*\* At væ illi, *per quem scandalum venit* \*\*\* & tale, & tantum.

VII. *Certa damnatio: ebriosi regnum Dei non possidebunt: \*\*\*\** maxime si, quod sæpe jam contigit, in crapula cervicem frangant, aut moriantur apoplexia tacti &c. Peccatores alii in articulo, aut periculo mortis possunt confiteri, aut perfecte conteri, aut saltem imperfecte, & sic absolvi, & salvari, non item ebrius, sui impos. Sic ebrii periere Ammon, Holofernes, Nabal, Rex Balthasar, dives

---

\* Ephes. 5. \*\* Jerem. Thren. 4. \*\*\* Matth. 18. \*\*\*\* Gal. 5.



ves Epulo, 24000. Israëlitæ, & mille alii.

Tanto igitur malo, totque malorum parenti *Gula* ut aditum omnem præcludas, *Timothee*, cogita sepe 1, Memoratas ebriorum pœnas, & minas Dei: *Ve qui potentes estis ad bibendum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem &c.* - \* 2. Nihil abjectius, & Sacerdote indignius esse, quam gulam, *abjectum* sane vitium, quod hominem proxime ad belluas abiicit, imo infra illas, utpote quibus natura statuit metam, limites, & satietatem. Hinc vere Hieronymus: *Ebrietas sues ex hominibus facit.* Addit, meliores ebriis esse asinos & canes, qui nunquam plus iusto bibunt. 3. Agmen morborum, qui vel comitantur, vel sequuntur *Gulam*, dum contra *Sobrietatem* mirum sanitatem conservat, ac ætatem auget. Testes habes Paulos, Pachomios, Antonios, Hilariones, Romualdos, & mille alios per sobrietatem centesimum annum egresfos. - 4. Angores conscientia in morte orituros, eo quod Ecclesiastici redditus, patrimonium Christi, adeo inique & scandalose fuerint dilapidati.

Hæc & similia nisi gulam refrænent, illud adhuc superest remedium: *Ignis, &*

M 5

*sulphur,*

180 Scopuli Innocentiæ Sacerdotalis.  
Sulphur, & spiritus procellarum pars calicis  
eorum \* in æternum.

§. II.

Secundus, & omnium periculo-  
sissimus Scopulus est Liberior cum  
feminis conversatio &c.

Ex hac conversatione ac familiaritate  
nasci *Luxuriam*, restantur terra, Cælum,  
Orcus: e *Luxuria* vero animarum *perni-  
ciem*. Audi testes innumeros, irrefraga-  
biles.

Toletus cum Theologis ait, ob nul-  
lum vitium plures damnari, ac ob *luxu-  
riam*, maxime ob mollitiem.

Jeremias Drexelius cum Ascetis ait  
ex SS. Chrysoft. & Bern. *Si centum dam-  
nari convenit, 99. ob carnis vitia damnan-  
tur.*

S. Remigius per continuos 70. annos  
Rhemensis Episcopus cum communi Pa-  
trum ait: *Ex adultis propter carnis vitium  
pauci salvantur.* Imo S. Nilus expres-  
se ait, ex decem millibus vix unum sal-  
vari, diu *luxuriæ* deditum, addens, S.  
Simeoni Stylitæ ita divinitus esse revela-  
tum.

esset

---

\* Psal. 11.

Num ergo omnis spes salutis præcisa est luxuriosis? Neutiquam: attamen tam difficile est luxuriosum castitati, quam mortuum vitæ restituere. Chrysoft.

Quid autem deberem dicere, si Clericus, aut Dei Sacerdos hac lue & morbo esset infectus? Sane cum eodem sancto Patre dicerem ipsi: *Si peccasti privatim, seu ut homo privatus, nil tale passurus es: si in Sacerdotio, periisti.* Dicerem cum eodem: *Non arbitror, inter Sacerdotes (luxuriosos ego intelligo) multos esse, qui salvi fiant, sed multo plures, qui pereant.* Dicerem, quod Angelus magno Dei Servo dixit, \* & ad oculum monstravit: *scilicet paucos in Purgatorio esse Sacerdotes, quia probi eo non veniunt, aut cito inde liberantur: malos autem maximam partem damnari, præcipue ob luxuriam.* Dicerem cum S. Spiritu: *Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Deum suum, quoniam Spiritus fornicationum in medio eorum.* \*\* Dicerem illis cum S. Bonavent: *Qui est in peccato luxurie, jam quodammodo est in supplicio gehennæ:*

Sed satis dictum de re adeo abominanda. Æquum non est, ut, quod spero,

M 4

sc-

---

\* V. Carthus. de 4. Noviss. \*\* Ose. 5.

scelus paucorum offendat aures & oculos castissimorum Sacerdotum.

Igitur ad te redeo, Timothee, & *preservativa* potius, quam *curativa*, præscribo media, imo unicum, quod sufficit, & *absolute necessarium* est, medium, ut ab hac exitiosissima peste remotissimus maneat, aut fias. *Fugam*, ajo, tibi præscribo: *Fugite fornicationem.* - - & S. August. *Contra libidinis impetum apprehende fugam, si vis obtinere victoriam.\* Fuge ergo, mi Timothee, &, quantum potes, Fuge I. Commercium omne & colloquia feminarum, nisi aliud exigat necessitas, obedientia, & munus tuum. Quid enim (recte scribit Hieronymus) tibi cum feminis, qui ad altare cum Domino conversaris? - Prima tentamenta Clericorum sunt feminarum frequentes accessus: & tamen nihil est periculosius viro, quam mulier, & mulieri, quam vir. Uterque palea, uterque ignis. \*\* Ita Hier. & clarissime S. Spiritus: In medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, & a muliere iniquitas Viri; melior enim est iniquitas viri, \*\*\* seu iniqui tecum conversantis, quam mulier bene faciens, seu bene ac spiritualiter tecum loquens, aut agens.*

Dice-

\* I. Cor. 6. \*\* Ad Ocean. \*\*\* Eccli. 42.

Dicebant Veteres: *Procul a Jove, procul a fulmine.* Melius ego hodie dixerim: *Procul a Junone, procul a fulmine, a flamma luxuriæ, ab igne infernali procul. Nunquid lapideus es, aut ferreus? igni conjungeris, & non ardebis?* jure quærit Chrysostomus. Imo non es sanctior Davide, clamat Hieronymus, nec sapientior Salomone, nec fortior Samsone: & tamen hæc tria fortitudinis, sapientiæ, & sanctitatis prodigia per sæminam prostrata fuisse cum millies mille aliis. Et quæso (loquor cum Hieron.) *quid tibi necesse est in ea versari domo, ubi necesse habeas quotidie aut perire, aut vincere?* Fuge ergo, mi Timothee,

*Heu! fuge crudeles terras, fuge littus avarum, si non propter te, saltem propter alios, qui facile, nec sine scandalo, offenduntur ab ejusmodi, præcipue immoderatis feminarum Visitoribus, de quibus Hipponensis Præsul: In aliena domo cum extraneis mulieribus putant se castitatis obtinere triumphum, ignorantes, dupliciter se apud Deum reos esse, dum & se ipsos in periculum mittunt, & aliis exemplum perversæ familiaritatis ostendunt. \*\** De his vere Hieron. *Etsi conscientia criminis non habet*

M 5 vul-

---

\* Ep. 47. ad Nepot. \*\* Aug. Serm. 250.

184 Scopuli Innocentiae Sacerdotalis.  
vulnus, habet tamen fama ignominiam. \*  
Magis adhuc

II. Fuge colloquia *solius cum sola*, atque exemplo SS. Augustini, Caroli Borromæi, & mille aliorum nunquam, *citra necessitatem* omnino nunquam, age solus cum sola, præsertim in loco abdito, clauso, aut tenebricoso; hoc enim non esset tentari, sed *velle* tentari, imo & vinci. Nota ergo, & observa monitum Juris Canon. *Solum ad solam nulla religionis ratio permittit accedere.* \*\* En! nulla, nulla etiam Religionis ratio id permittit.

Excipe tamen casum *necessitatis*, quo e. g. ægrotarum confessiones sunt excipiendæ &c.

Quamquam & tunc cubiculum *ex omni parte* claudi merito prohibeant Theologi & Ascetæ peritiores.

Exemplum nobis dedisse videtur ipse Deus - Homo, & ideo essentialiter tam ab omni peccato, quam peccati suspitione longe remotissimus, dum mortuam Jairi filiam resuscitaturus, ejectis omnibus aliis, retinuit defunctæ parentes & 3. Apostolos, & cum his mortuæ cubiculum intravit. Quanto magis nos, peccatis obnoxii, similes cautelas adhibere debemus? nam *magna pars peccatorum tollitur,*

---

\* L. 1. Ep. 47. \*\* Dist. 8. c. in omnibus.

\* tollitur, si peccaturis testis assistat. \* Secus autem enormia prodeunt scelera, ubi illud auditur: *Ostia pomarii clausa sunt, & nemo nos videt.* \*\*

Utinam, Timothee! repeto. Utinam neque tu, neque alius Sacerdotum id fuisset expertus.

Dein etsi cautela hæc necessaria haud foret ad vitanda *hominis* pericula, necessaria tamen est ad tuendam *Clerici* famam, omnibus quidem, at Pastoribus animarum comprimis necessariam. *Oportet testimonium habere bonum ab his, qui foris sunt.* \*\*\*

III. Non minus, imo magis fuge *Devotissas*, ut vocant, seu *filiæ spirituales*, quæ *singularem* quandam erga te devotionem & affectionem præferunt, aut talem si tu sentis erga illas: nam, ut verissime scribit. \*\*\*\* Hieron. *Proximus, & facilis gradus est ab amore spirituali & honesto ad carnalem & S. Bern.: Sæpe putatur esse charitas: & est carnalitas.* Imo (verba sunt non mea, sed Doctoris Angelici) \*\*\*\*\* *Licet carnalis affectio omnibus sit periculosa & damnosa, spiritualibus tamen viris pernicioosa est magis, præsertim quando conversantur*

---

\* Seneca. \*\* Daniel 13. \*\*\* 1. Tim. 3. \*\*\*\* Ep. ad Rust. \*\*\*\*\* Opusc. de modo conf.

*Santur cum persona, quæ spiritualis videtur.*  
Ita Angelicus ex aliena, non utique propria experientia, quippe liber ab omni concupiscentia. Similia de ejusmodi feminis ita scribit Augustinus: *Non ideo minus vitanda, quia bonæ indolis, & honestæ videntur: sed tanto magis alliciunt, & sub specie virtutis viget plurimum viscus libidinis.* An plures petis testes? ex innumeris paucos habe.

Sancta Irene Confessarium suum traxit & impulit in gravem carnis lapsum; item alia quemdam Zelosissimum in Africa Episcopum, qui tempore \* persecutionis Wandalicæ fidem catholicam ferventissime prædicavit etiam per miraculum sine lingua, per forcipem a tyranno e faucibus evulsa. Alius Sacerdos eo sanctitatis & meritorum pervenerat, ut quotidie Angelus sacrificanti adstiterit visibilis: \*\* & tamen cum pia femina subin scædum lapsus est *de sublimi in profundum, de Cælo in cœnum*, ut ait Bern. Alia non minus pia Matrona S. Martyrem, cui Deus prodigiose vitam servavit, \*\*\* ipsa vero pie curabat ejus vulnera, turpissimum in  
lapsum

---

\* V. Dialog. S. Greg. L. 3. c. 32. \*\* S. Petr. Dam. L. 1. Ep. 16. ad Alex.  
\*\*\* Paciuchelli in Jon. t. 3. Lect. 64.



lapsum impulit. Profecto *melior est iniquitas viri, quam mulier bene faciens.*

*Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.*  
Quam vere igitur de ejusmodi familiaritate cum hisce Devotissis etiam in sacro tribunali dixit S. Fundator meus, quod earum Confessariis plerumque nihil remaneat, nisi *aut ignis, aut fumus.*

Quare juxta monitum Juris Canonici, Timothee, *feminam, quam videris bene conversantem, mente dirige, non corporali frequentia.*

IV. Fuge ante alias omnes (per salutem tuam) *tuarum* blanditias atque insidias *ancillarum*, maxime si pulchrae sint, blandiloquae, juvenes, & comulae. Stimulant, si approximant: incendunt, cum loquuntur: urunt, cum tangunt. Periisti, si vicissim ipse oleum igni affundis. *Qui amat periculum (& quodnam possit esse proximius?) in illo peribit.* Ita Deus, non ego.

V. Tandem fuge ultimo, Timothee: imo omnium *primo* totis viribus *proximam* labendi occasionem fuge. Ah! crede toti mundo: crede tibi met ipsi: crede saltem Deo: *Qui amat periculum, in illo peribit.* \*

Quodsi

---

\* Eccli. 3.

Quodsi præter omnem meam opinionem omnino domi tuæ talem haberes, & aleres occasionem, juxta Apostolum aut *ejice ancillam*, aut tu certo certius ejiceris in tenebras exteriores \*

Ais: *Cavebo.* - - R̄. Cavebis (si tamen) corpore, at non mente.

Replicas: *Nil faciam posthac, quo peccem.*

R̄. Ergo nil facies, nisi mera, maxima, & primæ classis miracula; etenim *majus miraculum est inter vehementes occasiones non cadere, quam mortuos suscitare.* Verba sunt S. Bernardi.

Dices: *Si ejiciam, quid dicent homines?*

R̄. Imo, si non ejicias dudum suspectam, forte jam diffamatam, *quid dicent homines?* - quid tua dicet conscientia? - quid dæmon in articulo mortis? - quid Deus in die Judicii? - *quid tunc dicent homines, etiam Turcæ & Gentiles?* - -

Bellissima Objectio! *Quid dicent homines?* Nimirum probi ac prudentes dicent, te prudenter, caute, ac provide agere, quod piorum exemplo Sacerdotum domi tuæ periculum tale vel non patiaris, vel removeas, occasionem devites, suspicionem, uti obligaris, &  
scan-

---

\* Ad Galat. 4.

scandalum tollas. - - Dicent, quod  
omnis prudens domo ejiciat canem ra-  
bidum, a quo vel semel fuerat admor-  
sus: vel omnino contra malam de te fa-  
mam aut suspicionem publicam dicent,  
te plane *innocentem* esse, & nec justo  
familiarior, nec merito *suspectum*  
*fuisse*, aut *dici* cum illa, quam adeo ge-  
nerose deseris, adeo prompte ejicis &c.  
Ita dicent de te prudentes, Improbi,  
stulti, malevoli quid cogitent, aut di-  
cturi sint, utique curandum non est vi-  
ro prudenti. Dein vel homines famili-  
aritatem illam notarunt, vel non? Si  
non? tuæ famæ nil decedet. Si nota-  
runt? famæ tuæ multum accedet, si  
domo ejicias.

De cætero cum verba moveant so-  
lum, exempla vero trahant, audi quæ-  
dam cautissimorum exempla Sacerdo-  
tum, habebis, quod admireris, si non,  
quod imiteris, Timothee.

S. Ursinus Presbyter in ipso agone  
suo feminæ appropinquanti dixit: \* *Re-  
cede a me, mulier, adhuc igniculus vivit,  
paleam tolle.*

B. Petrus Forerus nec Matrem suam  
in ædes suas voluit *solam* admittere, nec  
volebant in suis ullam pati feminam S.

Caro.

---

\* S. Greg. in Dial. L. 4. c. 11.

Carolus Borromæus & S. Franciscus Salesius, nec S. Augustinus germanam Sororem, aut Neptem suam.

Jacobus Marloharstius, Zelosissimus plurium annorum Parochus, cubiculi sui foribus inscripsit: *Mulierum pedes foras sunt.*

S. Petrus de Alcantara per 40. annos nullam de facie aspexit feminam, nec Sorores, nec Consanguineas.

Ausi non sunt soli feminis loqui S. Martinus Ep. Turon. S. Augustinus, S. Chrysostronus, & alii.

Ausi non sunt S. Carolus Borrom. solam alloqui Sororem, S. Aloysius Gonzaga solam Matrem. Exprobranti istud Matri, se utique Matrem ipsius esse, Aloysius 9. annorum puerulus responsum viro & sene dignum dedit, dicens: *Novi, te Matrem meam esse: ast & feminam esse novi.*

Adeo cauti & providi hac in re erant sanctissimi & in virtute roborati Heroes: & nos infirmi, labiles? - - -

Saltem juxta consilium ethnici Senecæ posthac a lubrico recedamus: etiam in sicco parum firmiter stamus.

Stabis laudem firmiter, Timothee, si duo efficacissima, imo necessaria conservandæ Castitatis adhibeas remedia:

scilicet.

*Scopuli Innocentiae Sacerdotalis. 191*

scel. 1. mo Custodiam sensuum. 2. do Prudentem & constantem Directorem conscientiae. Igitur.

I. Custodi omni cura oculos, ne unquam blande aut morose defigantur in forma feminae, praesertim venustae, juvenis, comptulae, aut a te jam olim amatae; hoc enim esset flammam excitare, aut novum ignem e cineribus eruere. *Oculi sunt in amore duces*, ait vere Ovidius: & alius:

*Sunt oculi scopuli titulo meliore vocandi.*

*Heu! quibus allisa tot periere rates, & viri.*

Sanctissimus David, & vir secundum cor Dei, semel duntaxat, & a longe aspexit Bethsabeam. Et en! *Mulier procul: libido prope*, exclamat Augustinus.

S. Hieronymus conspectam Romae in theatro saltantem puellam non potuit amplius e phantasia pellere etiam 70. annorum jejuniis, ciliciis, flagellis. Audi tantum ejus lamentationes, longe tristiores, quam Jeremiae Prophetae: *Ego, ejulat, ego scorpionum tantum socius, & ferarum, saepe choreis intereram puellarum, pallebant ora jejuniis, & mens desiderii aestuabat &c.* Eheu! quid illis fiet, qui periculosis oculos formis, libris, imaginibus pascunt?

N

II.

II. Custodi aures, & sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli audire: \* quia teste Apostolo corrumpunt bonos mores colloquia prava. \*\* Sed hæc ad stabularios, non ad Clericos & Sacerdotes.

III. Odoratus quoque noli nimium blandiri.

IV. Custodi Linguam a spurciloquiis, gustum a gula: \*\*\* nam potus vini, ventrisque saturitas est seminarium libidinis. Sed de hoc superius abunde dictum est.

De spurciloquiis, quia ad rabulas, lixas, & stabuli famulos, non ad consecratos Deo Viros pertinent, dixisse sufficiat illud S. Bernardi: \*\*\*\* *Inter seculares nugæ (& joci illiberales) sunt nugæ, in ore Sacerdotis, blasphemia. Consecrasti os tuum Evangelio, talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegum est. Aut quid magis horrendum, quam eadem lingua, cui quotidie Corpus & Sanguis J. Christi adhæret, stercora & fimetum evertere?*

V. Custodi omnium maxime Tactum, utpote ante omnes Sensus pessimum, ut ait S. Basilus, periculosissimumque. \*\*\*\*\* *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.*

---

\* Eccli. 28. \*\* 1. Cor. 15. \*\*\* S. Hier. L. 1. in Jovin. \*\*\*\* L. 2. de Confid. ca. 25. \*\*\*\*\* Eccli. 13.

ea. Avis a viscoso glutine tacta, capi-  
tur. Vel scintilla pulverem tangat py-  
rium: & incendium jam excitavit. Etiam  
chalybs & silex ex sua natura sunt frigi-  
di: at invicem confricati, mox ignem  
exerent. In eundem fere sensum S. Jor-  
danus Dominicanorum Prior Confessa-  
rio, tactum manus femineæ excusantis,  
eo quod sua esset filia spiritualis, piissi-  
ma, & valde casta, perbene respondit:  
*Etiam terra & aqua de se & ex se sunt  
pura elementa: at conjunctæ faciunt lutum.*

Pro coronide mentem S. Epiphani  
nota, dicentis, \* quod ipse divinissi-  
mus Magister Christus, ut nos *tactus cu-  
stodiam* doceret, & perfectissimæ castita-  
tis exemplum daret, Magdalenæ, etiam  
post Resurrectionem suam gloriosum  
corpus suum tangere volenti, his ver-  
bis se opposuerit: \*\* *Mulier, noli me  
tangere; nondum enim ascendi ad Patrem  
meum.*

Alterum (dixi, iterumque dico) effi-  
cax servandæ Castitatis remedium est

*Constans, & prudens Director conscientiæ.*

*Rectus ordo requirit, ut prius propriam, de-  
inde alienas quis curare studeat conscientias:*

\*\*\* *secus audiet illud: Medice, cura te  
ipsum*

N 2

\* Hæres 26. \*\* Joan. 20. \*\*\* S. Bern,

*ipsum.* \* Se ipsum autem, suamque conscientiam plane non curat, qui non *Directorem conscientiae*, sed solummodo *Confessarium* quærit, scilicet qui peccata audiat, aut juvare vel nesciat ob doctrinæ & spiritus defectum, vel non audeat ob respectum humanum, ob vitiorum societatem, aut certe paritatem, unde dum cæcus cæcum ducit, ambo in foveam, in orcum cadunt, mutui viæ comites & duces ad inferos. Hinc nobilis quidam Neapoli Confessario suo, qui eum nunquam emendatum tam facile semper absolverat, moriens legavit 20. scutatos in viaticum ad tartara.

Et quid tandem juvat penitentem a tali Confessario in terris audire: *Ego te absolvo?* dum in Cælis altum clamat Deus: *Et ego te æternum damno?* Quid prodest sua narrasse peccata, si ex defectu opportunitatis admonitionis, seriæ increpationis, efficacium remediorum post horam eadem repetas peccata, aut majora committas?

Igitur per salutem tuam, mi Timothee, ut a fatalissimo luxuriæ malo seu præserveris, seu cureris, fac, quod facis in morbo corporis: scilicet non *Doctorem* quæris, sed *Medicum peritum*, imo  
peri-

---

\* Luc. 4.



peritissimum. Sic in animæ morbis non quære solummodo *Confessarium*, sed prudentem & peritum animæ *Directorem*: & salva erit res, & anima tua.

§. III.

*Tertius Clericorum Scopulus,  
Avaritia.*

*Moderatum* res temporales & congruam sustentationem obtinendi studium nemo improbat, omnes *immoderatum*, seu *Avaritiam*, quæ fit dupliciter.

I. *Res alienas injuste* sibi vendicando e. g. injustis contractibus, palliatis usuris, exactionibus avaris &c. \*

II. *Sua nimis tenaciter* tuendo per inconsultas lites, augendo per sordida mercimonia, per immisericordiam &c.

Utinam verum non sit nostris temporibus, quod de suis scripsit Petrus Blesensis: \*\* *Hodie in promotione quorundam* (ad Parochias &c.) *prima questio est, quæ sit Summa reddituum: non quæ sit conversatio subjeetorum. Verumtamen Deus non irridetur. Ad honorem te vocavit propter onera, non ad multiplicandum numerum familie, aut equorum, non ad dandas parentibus*

N 3

tibus

---

\* V. S. Thom. 2. 2. q. 118. a. 3. \*\* Ep. 15.

*tibus dignitates, sed ad dandam scientiam salutis plebi ejus.*

Ea de causa Christus ad Petrum & Successores animarum Pastores: \* *Pasce agnos meos: pasce oves meas.* Nota, ait Glossa; *oves meas pasce ut meas, non ut tuas: gloriam meam in eis quere, non tuam: mea lucra, non tua.*

Si dicas, non tibi, sed consanguineis lucra tua parari. R. S. Hieronymus: *Cave eos diligere contra Christum, quos teneris odio habere pro Christo, Grandis in suos pietas, impietas in Deum est.* Hinc provide monet Conc. Trid. si cognati vere & æque sint pauperes non ut cognatis, sed ut pauperibus distribuendas esse eleemosynas &c. \*\*

Sed plusquam satis de Avaritia, cui fors pauci Clericorum sunt obnoxii, fors plures ab Avaritia ad aliud extremum declinant, scilicet ad Prodigalitatem in lusu immodico, aut nimis pretioso.

Non impugno autem, Timothee, lufum moderatum, honestum, rarum, & non nimis pretiosum, maxime si certis definitum limitibus & horis fiat hospites exhilarandi, tempus fallendi, animum relaxandi gratia: sed solum impugno, qui im-

---

\* Joan. 21. \*\* Sess. 25. de Reform. c. 1.

immodice, nimis frequenter, nimis caro ludunt, & estimant lusum esse vitam nostram, & conversationem vitæ compositam ad lucrum, & oportere undecunque etiam ex malo acquirere. \*

Quanquam, si veritatem licet fateri, non acquirit immoderatus lusor, sed perdit: perdit frequenter sua: perdit non raro se: perdit semper tempus, vere ait Novarinus.

I. Perdit semper tempus, quo animam suam salvare, meritum augere, Cælum emere, Deum lucrari poterat, & debebat: tempus, cujus momenta singula infinito sanguinis pretio constabant Deo-Homini: tempus, Ecclesiasticis debitum officiis: tempus, Dei & Sanctorum honoribus consecratum diebus festis &c.

Deo horulam in dicendo Breviario, semihorulam in legendo Sacro ægre concedunt: pridie horas sex, diem & noctem dimidiam lusibus impenderunt. Heu! quantum gement in morte, audituri: Tempus non erit amplius. \*\*

II. Perdit frequenter sua. Ringitur præ ira, & furit domi, si famulus, aut famula 3. crucigeros inutiliter impendit: uno lusu 3. aut 6. florenos perdit: & non irascatur sibi?

N 4

Dein-

\* Sap. 15. \*\* Apoc. 10.

Deinde quantum eleemosynæ infelix hujusmodi Lusor dat pauperibus? Vah probrum Christiani, nedum Sacerdotis, uno die plus *Pamphilio* aut *Bagatto* dare in chartarum foliis, quam intra mensem *Christo* in pauperibus! An non autem hoc solum damnat *immodicos*, lusus, de patrimonio Christi plus satisfacere charitatis, quam Christi membris?

Quid si insuper *contra justitiam* noceret famulis, opificibus, operariis, creditoribus aut diu, aut omnino non solvendo, cum lucro eorum cessante, aut cum damno eorum emergente?

III. *Perdit non raro se ipsum*: & quidem  
 1. perdit suam *authoritatem*, famam & existimationem apud Superiores, apud æquales ac inferiores, maxime apud Parochianos. 2. Perdit intellectum & rationem, volens serio, & intendens cum singulis collusoribus lucrum, cum tamen absolute implicet, ut lucrentur singuli. Velle aliquid impossibile, utique aperta fatuitas est. 3. Perdit *spiritum* & amorem ad studia, ad lectionem & meditationem rerum spiritualium, componendis concionibus aut catechesibus adeo necessariam; sic tandem successive 4. Perdit *se ipsum*, animam, Deum, salutem, dum non Deo, suæ, aut suorum salutis,

saluti, sed lucro & lufui continuo inten-  
tus, perdit fensa pietatis & omnem vir-  
tutum fcintillam ex bona educatione aut  
fcholis hauftram, & tandem feipfum ac  
Deum perdit: fere ut Ifraelitæ surrexe-  
runt ludere, \* & pro Deo fuo vitulum  
aureum adoraverunt.

Sed hæc, ut dixi, de *lufu immoderato*,  
non de honefta recreatione.

NB. Idem dictum efto de *immoderato*  
Ecclefiasticorum *luxu* in conviviis, com-  
porationibus, alendis famulis, canibus,  
equis &c.



## DIES TERTIA.

### MEDITATIO II.

De Amore Dei.  
PRÆPARATIO.



Amor Dei finis Recollectionis no-  
stræ, imo finis totius Creati-  
onis, Redemptionis, Sancti-  
ficationis, & omnium Dei Ope-  
rum.

N 5

---

\* Exod. 22.